

Pestprotocol

openbaar basisonderwijs
fluvium

Inhoud

Verantwoording	3
Pestprotocol	4
Obs Jan Harmenshof	4
Pesten.....	5
Algemene informatie over pesten.	5
Betrokken partijen.....	6
De Kanjertraining.....	8
De Kanjerregels	10
Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen.....	11
Stap 1:	11
Stap 2:	11
Stap 3:	11
Stap 4:	11
Consequenties	12
Op weg naar een veilige school.....	14
Digitaal pesten.....	17
Vragenlijst 1 voor het slachtoffer.....	18
Vragenlijst 2 voor de dader(s) / pester(s)	20
Verslag inzake time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen.....	22
Onderschrijven Pestprotocol.....	23

Verantwoording

Het pestprotocol is opgesteld door het team van obs Jan Harmenshof.

Het protocol beoogt, via samenwerking, het probleem van het pestgedrag bij leerlingen aan te pakken en daarmee het welzijn, het veiligheidsgevoel en een plezierige schoolperiode daadwerkelijk inhoud te geven. Er is gebruik gemaakt van de informatie vanuit de Kanjertraining, onze methode voor sociaal en emotionele ontwikkeling.

Tot nu toe waren er zeker regels, maar door dit protocol dienen ze duidelijker te worden en tevens worden de sancties op overtredingen duidelijk gemaakt.

Pestprotocol

Obs Jan Harmenshof

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons op de obs Jan Harmenshof in Geldermalsen. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn enkele voorwaarden aan verbonden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Een goede samenwerking tussen thuis en school biedt de beste kansen op resultaat.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is raadplegen van een deskundige wellicht gewenst, die het probleem kan onderzoeken en leerkrachten, ouders en eventueel het bevoegd gezag adviseren.

Voorbeeldgedrag van de leerkrachten en thuis van ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Pesten

Algemene informatie over pesten.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen plagen en pesten.

Kinderen die elkaar plagen kunnen elkaar wel aan. Nu eens plaagt de een, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed. Kinderen plagen elkaar ook voor de gein. Maar dat is tricky. Het type Aap uit de Kanjertraining heeft daar een handje van. En dan is de grens tussen plagen en pesten uitermate dun. Het gedrag van de Aap op dit vlak is zeer onbetrouwbaar. Een geintje gaat heel gemakkelijk over in grappenmakerij ten koste van degene die het mikpunt is. Maar goed: tegen af en toe geplaagd worden, moet een kind kunnen. Er zijn best wel leuke plagerijtjes.

Bij pesten is het anders. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan het andere. Het ene kind heeft grotere spierballen, een grotere mond, meer invloed.

De een wint dus altijd en de ander is altijd de verliezer. De pestkop is in de meeste gevallen een lafaard. Het is geen kunst iemand dwars te zitten als je weet dat je het toch gaat winnen.

Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest is steeds het mikpunt.

De meeste van deze kinderen hebben (of krijgen als gevolg van pesten) weinig zelfvertrouwen en een negatief zelfbeeld. Zij uiten dit door zich terug te trekken en af te sluiten. Dit heeft tot gevolg dat deze kinderen in een negatieve spiraal terecht komen. Het zelfvertrouwen vermindert en de sociale vaardigheden gaan achteruit.

Kortom, plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid, is incidenteel en heeft een pedagogische waarde. Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

Betrokken partijen

Korte achtergrondinformatie over de betrokken partijen. In dit hoofdstuk wordt benadrukt dat er vijf partijen betrokken zijn bij het pesten! Alleen als alle vijf de partijen inspanning leveren kan het pestgedrag en de sfeer in de groep veranderen.

- Het gepeste kind;
- De pester;
- De meelopers en zwijgende middengroep;
- De ouders;
- De leerkrachten.

Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken. Maar vaker heeft het te maken met gedrag; kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Het gepeste kind beleeft gevoelens anders en uit ze ook op een andere manier dan de grote groep. Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Het blijkt dat kinderen vooral gepest worden als sprake is van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan uiten.

De pesters

Kinderen die pesten zijn vaak fysiek de sterkste uit de groep. Daardoor kunnen ze het zich permitteren zich agressiever op te stellen. Ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken in eerste indruk vaak populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af op een negatieve manier. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij hun pestgedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn. Als ze zich vergissen, gaan ze op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en de meelopers krijgen een keuze die zwijgend wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: je bent vóór of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging vanuit naar de omgeving van de pester en het slachtoffer. Alles is immers beter dan zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid uit. Ze overtreden bewust regels en hebben vaak vaardigheden ontwikkeld om met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelfbevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die dat de andere kinderen bij herhaling laat merken.

Het komt ook vaak voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of is geweest. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich in een andere omgeving vervolgens als pester gaan opstellen; laten pesten doet pesten. Ook pesters hebben op termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes voor de lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers en de zwijgende middengroep

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten. Sommige kinderen blijven op afstand, zij zijn de zwijgende groep. Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, of niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe omgeving. Andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde “meelopers”. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf het slachtoffer te worden. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor met de populariteit van de pester mee te liften. Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan mee pesten in een grotere groep, voelen ze zich minder verantwoordelijk voor wat gebeurt. Alles wat in een groep gebeurt, belemmert de individuele verantwoordelijkheid. Zo kunnen er excessen ontstaan die achteraf voor iedereen, inclusief de pesters, onacceptabel zijn.

Het heeft echter zin om op te staan tegen het pesten! Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie veranderen. Het pesten wordt dan vanzelfsprekend minder. De situatie voor met name meelopers verandert dan door het ongewenste karakter dat het pestgedrag krijgt. Het wordt duidelijk dat de groep het niet normaal vindt en niet bereid is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen ook dan graag bij de grote groep en zijn niet bereid om een groot risico te lopen.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol.

Ouders

Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt.

Ook voor de ouders van de pester is het emotioneel om te horen dat hun kind pest. Zij zullen het vaak in een reactie van zelfbescherming ontkennen of bagatelliseren. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Als er in de omgeving van hun kind gepest wordt, heeft hun kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

Leerkrachten

Omdat pesten in de klas meestal een goed bewaard geheim is, kan het leerkrachten niet worden verweten dat zij pesten in de klas niet opmerken.

De leerkracht is echter wel verplicht inspanning te leveren zich te bekwamen in zijn rol als begeleider bij pestproblemen

De Kanjertraining

- Op school maken we gebruik van de 'Kanjertaining'. Dit is onze methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling;
- Alle leerkrachten hebben een certificaat om Kanjertraining te mogen geven;
- Naast de lesboeken en de werkboeken maken we ook gebruik van een volg- en adviessysteem;
- De Kanjertraining wordt wekelijks aangeboden in de klas, tijdens deze lessen komen de volgende onderwerpen aan bod:
 - Jezelf voorstellen/jezelf presenteren;
 - Iets aardigs zeggen en met een compliment weten om te gaan.
 - Met gevoelens van jezelf en met de gevoelens van de ander weten om te gaan;
 - Ja en nee kunnen zeggen. JA als je iets prettig vindt, en NEE als je iets vervelend vindt;
 - Je mening vertellen (maar) niet altijd;
 - Een ander durven vertrouwen en te vertrouwen zijn.
 - Samenwerken;
 - Vriendschappen. Wat zijn goede vrienden, hoe onderhoud je een vriendschap, hoe raak je vrienden kwijt;
 - De kunst van vragen stellen/belangstelling tonen. Probeer een ander te begrijpen;
 - Kritiek durven en kunnen geven;
 - Kritiek weten te ontvangen en je voordeel ermee doen;
 - De kunst van antwoord geven/vertellen. Laat je begrijpen door een ander;
 - Zelfvertrouwen, zelfrespect, trots zijn;
 - Leren stoppen met treiteren;
 - Uit slachtofferrollen stappen en het heft in eigen handen nemen.
- Tijdens de lessen onderscheiden we een viertal rollen. Deze rollen worden getypeerd als de Aap, de Tijger, het Konijn en de Pestvogel.
 - Het type Konijn loopt de kans om het meest gepest te worden;
 - Het type Pestvogel is de grootste pester. De Pestvogel oefent macht uit, en weet dat te doen door te manipuleren/te bedreigen;
 - Het Aapje kan daaraan meedoen. Het Aapje wordt zelf ook gepest, maar omdat de Aap zichzelf en de ander niet serieus neemt, raakt vervelende grappenmakerij dit type minder;
 - De Tijger pest niet en wordt niet gepest.
- Tijdens de Kanjerlessen worden de volgende regels toegepast.
 - We vertrouwen elkaar;
 - We helpen elkaar;
 - Niemand speelt de baas/we werken samen;
 - Niemand lacht uit/we hebben plezier;
 - Niemand doet zielig/we doen mee.

- De bovenstaande onderwerpen, typering en regels vormen de 'Kanjertaal'. Deze taal wordt door alle leerkrachten op obs Jan Harmenshof gesproken. Niet alleen tijdens de 'Kanjerlessen', maar gedurende de gehele dag;
- Het voorbeeld van de leerkrachten is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

De Kanjerregels

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen

Wanneer de leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of pesten:

Stap 1:

Proberen de leerlingen er eerst zelf uit te komen door te zeggen 'Ik wil dat je hiermee stopt', of 'ik vind dit niet leuk'.

Stap 2:

Wanneer de leerling er niet uitkomt kan de leerling proberen het probleem te negeren of zegt het kind: 'bekijk het maar'. De leerling loopt bij het probleem weg en vertelt het aan de juf of de meester. De leerkracht gaat hier gelijk op in of maakt een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek. In dit gesprek wordt de pester gevraagd of het zijn/haar bedoeling is om de ander verdrietig te maken. Er volgen dan twee mogelijkheden:

- De leerling zegt ja: de leerkracht geeft aan dat we dan een probleem hebben omdat we geen kinderen in de klas en op school willen hebben die andere kinderen verdrietig willen maken. De leerkracht geeft de leerling een moment bedenktijd. Na deze bedenktijd vraagt de leerkracht dezelfde vraag. Is het antwoord weer ja, dan volgt er een gesprek met ouders en de leerling.
- Het kind zegt nee: de leerkracht probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken.

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag houdt de leerkracht een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. Zowel het slachtoffer (de gepeste) als de dader(s)/de pester(s) vullen een vragenlijst in. Ook wordt de naam van de leerling in de groepsmap genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden ouders op de hoogte gebracht van de ruzie of het pestgedrag. Indien nodig gebeurt dit na de eerste of tweede melding. Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Voorwaarden maatregelen

- Een belangrijke voorwaarde is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we de kinderen dit al bij: "je mag niet klikken, maar ... als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen". Dit wordt niet gezien als klikken.
- Tweede voorwaarde is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om pesten of agressief gedrag aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Derde voorwaarde is samenwerken zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen!

Consequenties

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest of de gepeste, of medeleerlingen, of ouders komen het melden. Vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

In dit 5 fasen plan ligt heel helder vast wie, wanneer, welke acties onderneemt. Vooral van groot belang is verslaglegging, openheid en samenwerking door alle betrokken partijen. Het pestprotocol treedt in werking als een leerling wordt gepest en de 3- stappen aanpak geen positief resultaat oplevert voor de gepeste. Afhankelijk van het gedrag van de pester doorloopt hij/zij 1 of alle 5 fasen van het protocol.

Gedrag	Sanctie	Door wie
1. Eenmalig geconstateerd pestgedrag	• gesprek over omgangsregels. • pedagogisch gesprek: bewustwording van wat hij/zij het gepeste kind aan doet • Indien nodig contact met ouder van pester en/of gepeste kind • ingaan op eventuele sancties	Leerkrachten
2 . Pesten blijft 3x doorgaan	• straffend gesprek • een schriftelijke vragenlijst over de toedracht van zijn/haar rol in het pestprobleem • lezen boek over pesten of pestgedrag • afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. Dit doen we volgens een contract, dat door de pester wordt ondertekend. • een gesprek met de ouders naar aanleiding van de drie notaties in de leerlingenmap • een evaluatiegesprek met de ouders naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek	Leerkrachten Ouders en directie worden ingelicht.
3. Pesten blijft toch doorgaan	• een gesprek met de ouders, als voorgaande acties en eerdere gesprekken met ouders op niets uitgelopen zijn. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de pestmap en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem • van het gesprek wordt een verslag gemaakt. Afspraken over het te	Leerkracht of directie coördineert.

	verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en getekend • bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of maatschappelijk werk.	
4. Negatief gedrag blijft gehandhaafd.	• bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Eventueel wordt voor een tijdelijke schorsing uit de klas gekozen. De leerling is dan wel op school, maakt werk maar zit in een andere ruimte waar hij/zij onder toezicht werkt. De leerling heeft geen speelpauze en kan ook niet overblijven.	Leerkracht De directie coördineert.
5. Geen verbetering merkbaar	• In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.	De directie initieert in overleg met het schoolbestuur.

Op weg naar een veilige school

Vijf sporen beleid: begeleiding en hulp voor de vijf betrokken partijen

De leerkracht neemt duidelijk stelling tegen ongewenst gedrag. De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt met de pester en zijn ouders en spreekt ook met de zwijgende middengroep en de meelopers. Ook de leerkracht zelf dient steun te krijgen. De begeleiding geven we op de obs Jan Harmenshof via een vijf sporen beleid:

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten? Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Geprobeerd wordt de gepeste leerling in te laten zien dat je op een andere manier kunt reageren (Kanjertaining);
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen (Kanjertaining)
 - de gepeste leerling in laten zien waarom een kind pest;
 - nagaan welke oplossing de leerling zelf wil;
 - sterke kanten van de leerling benadrukken;
 - belonen als de leerling zich anders/beter opstelt;
 - praten met de ouders van de gepeste leerling;
 - de leerling niet over beschermen; hiermee wordt de leerling juist in een uitzonderingspositie geplaatst waardoor het pesten zelfs kan toenemen;
- Eventueel hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolbegeleidingsdienst, schoolmaatschappelijk werk.

Begeleiding van de pester:

- Zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten;
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het pesten;
- De gepeste excuses aan bieden;
- Contract afsluiten waarin de pester aangeeft hoe hij/ zij het gedrag wil veranderen;
- In laten zien welke sterke kanten de gepeste heeft en hoe hij deze kan inzetten;
- Straffen als de pester pest, belonen als de pester zich aan de regels houdt;
- De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en de school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, de baas willen zijn (macht), voortdurende competitie aangaan, in een niet passende rol worden gedrukt);
- Eventueel hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolbegeleidingsdienst, schoolmaatschappelijk werk.

Begeleiding van de andere kinderen van de groep:

- De kinderen middels gesprekken en rollenspellen bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag;
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen;
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen;
- De sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken;
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buiten speelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar);
- De kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep;
- Herhalen van de school- en groepsregels;
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

Begeleiding van de ouders:

- Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft;
- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt;
- Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen;
- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen;
- Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen:

- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Als uw kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met uw kind een dvd over pesten;
- Als u van uw kind er met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef het achtergrondinformatie en maak uw kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken;
- Beloon uw kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen;
- Stimuleer uw kind tot het doen van die dingen waarin het goed is en kan uitblinken;
- Wordt uw kind op de sportclub gepest door leeftijd- of klasgenoten, vraag dan de leiding aan het pesten aandacht te besteden en met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig moet zijn.

- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met uw kind. Doe dat niet op een negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan komt;
- Laat uw kind opschrijven of tekenen wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij uw kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.

Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep:

- Neem het probleem serieus: het kan ook uw kind overkomen;
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem;
- Weet wat uw kind op de computer doet;
- Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen, hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest;
- Geef af en toe informatie over pesten; wie doen het, wat doen zij en waarom?
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

Adviezen aan ouders van kinderen die pesten:

- Neem het probleem serieus;
- Raak niet in paniek. Elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, zodat het kind genoodzaakt wordt om te gaan met anderen en leert samen te werken;
- Als uw kind al lange tijd pest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak;
- Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met uw kind videobanden/dvd's over pesten;
- Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining. De leerkrachten kunnen u helpen met het maken van een afspraak.

Begeleiding van de leerkracht:

- Hulp aan de leerkracht door collega's en directie. Mogelijkheid tot deskundigheidsbevordering en beschikking van achtergrondinformatie over het verschijnsel, signalen, oorzaken, gevolgen en concrete aanpak mogelijkheden m.b.t. pesten.

Digitaal pesten

Informatie over digitaal pesten

Digitaal pesten komt steeds meer voor. Op onze school hebben wij afspraken gemaakt:

- voor de regels over internetgebruik verwijzen wij naar het document Internet afspraken
- de leerkrachten weten wat kinderen op internet doen
- de leerkrachten hanteren de handelwijze van het pestprotocol als er sprake is van digitaal pesten

Tips voor kinderen

- geef nooit je adres, achternaam, telefoonnummer, 06 nummer
- chat alleen als je de ander kunt blokkeren

Wat te doen bij pesten via e-mail of app

- blokkeer het mailtje (dan krijg je geen post meer van de afzender)
- zeg het thuis en op school
- bewaar de pestmail (dat is het bewijs)
- laat je ouders bij de provider nagaan wie het bericht heeft verstuurd

Wat te doen bij bedreigingen en pesten via de chatbox/facebook

- reageer niet
- blokkeer de chat
- kan dat niet log dan uit
- log eventueel onder een andere naam weer in en chat door met de mensen die je wel leuk vindt

Tips voor ouders

- in het kader van de veiligheid en om controle te houden is het verstandig om de computer in de woonkamer te zetten en de berichtengeschiedenis bij een chatprogramma aan te zetten
- indien nodig kunt u afspraken maken met uw kind over inzage in wat uw kind doet op de verschillende sociale media en op verschillende gegevensdragers zoals de tablet en/of de telefoon

Vragenlijst 1 voor het slachtoffer

Vul dit briefje in maar wees wel eerlijk

Naam: Groep: Leerkracht:
Door wie word je gepestenenen
Hoe word je gepest? Utlachen / uitschelden / je mag niet meedoen / leugens over je vertellen / spullen afpakken of kapotmaken / bedreigen of bang maken / lelijke dingen zeggen / aanraken of beetpakken / duwen / schoppen / slaan / anders.....
Je wordt gepest met je (bril, haar, kleding of
Waar word je gepest? In de klas / in de school / op het plein / buiten de school / gymlokaal / kleedruimte / of
Wanneer word je gepest? Voor schooltijd / tijdens de les / in de pauze / na schooltijd / of
Wie is de ergste pester? Waarom?
Wie de leider / baas bij het pesten?
Wie helpt jou? Wie is jouw vriend / vriendin?
Tegen wie heb je gezegd dat je gepest wordt? Meester / juf / directeur / of
Wat is toen tegen je gezegd?
Heb je thuis gezegd dat je gepest wordt? Ja / nee
Wil je er met iemand over praten? Ja / nee / weet ik niet
Wil je dat er in de klas over wordt gepraat? Ja / nee / weet ik niet
Welke klachten heb je? Huilen / slecht slapen / bang / pijn / bloed / of

Zijn er spullen afgepakt of kapotgemaakt? Ja / nee
De pester moet ophouden / straf krijgen / of
Wat heb je zelf gedaan? Terugschelden / terugslaan / schoppen / uitlachen / of
Heb je hier straf voor gekregen? Ja / nee / nog niet
Heb je zelf wel eens gepest? Ja / nee omdat
Is dit de eerste keer dat je deze vragenlijst invult? Ja / nee

Lees de vragen en antwoorden nog een keer na. Heb je een fout gemaakt? Vraag dan om een nieuwe briefje. Ben je niet helemaal eerlijk geweest? Vraag dan ook om een nieuw briefje.

Ik heb GEEN fouten gemaakt en ik het EERLIJK antwoord gegeven zonder iets te verzinnen.

Datum:

Naam:

Vragenlijst 2 voor de dader(s) / pester(s)

Vul dit briefje in maar wees wel eerlijk

Naam: Groep: Leerkracht:
Pesten is op onze school niet toegestaan. Toch wordt er gezegd dat jij een pester bent. Met de volgende vragen willen we ook van jou weten wat er aan de hand is
Heb je vragenlijst 1 gekregen en doorgelezen? Ja / nee
Staan er dingen in die waar zijn? Ja / nee
Staan er dingen in die niet waar zijn? Ja / nee
Is er een reden waarom jij pest? Je bent zelf gepest / je wordt zelf ook gepest / of.....omdat
Is er iemand die meepest? Ja / nee Wie?enen
Zijn dit jouw vrienden of vriendinnen? Ja / nee
Vind je pesten leuk? Ja / nee
Waarom pest je juist deze jongen of dit meisje?
Hoe kunnen we het pesten stoppen?
Wil jij helpen om het pesten te stoppen? Ja / nee omdat
Wat moeten we doen als je toch doorgaat met pesten?
Als je pest dan doe je dat stiekem, je weet dus dat het niet mag. Maar waarom doe je het dan toch? Je vindt het leuk / je vindt het stoer / het geeft je macht / je wilt de baas zijn / of Omdat,
In de groene "Vragenlijst 1 " heb je gelezen hoe erg het is om gepest te worden. Wat vind je ervan?
Is dit de eerste keer dat je deze vragenlijst invult? Ja / nee

Lees de vragen en de antwoorden nog een keer na. Heb je een fout gemaakt? Vraag dan om een nieuw briefje. Ben je niet helemaal eerlijk geweest? Vraag dan ook om een nieuw briefje.

Ik heb GEEN fouten gemaakt en ik heb EERLIJK antwoord gegeven zonder iets te verzinnen.

Datum:

Naam:

Verslag inzake time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen.

Naam leerling:

Geboortedatum:

Naam leerkracht:

Datum incident:.....

Het betreft ongewenst gedrag tijdens

- ☐ lesuren
- ☐ vrije situatie
 - ☐ plein
 - ☐ elders

Het betreft ongewenst gedrag ten aanzien van

- ☐ leerkracht
- ☐ medeleerlingen
- ☐ anderen t.w.

Korte omschrijving van het incident:

.....
.....
.....
.....

Ouders/verzorgers op de hoogte gesteld d.m.v.

- ☐ telefonisch contact
- ☐ bezoek op school
- ☐ brief; **telefonisch contact opnemen dringend gewenst**

Datum en tijd:

Gesproken met:

De volgende maatregel is genomen:

- ☐ time-out: uit de klas
- ☐ time-out: uit de school
- ☐ schorsing
- ☐ in gang zetten van een procedure tot verwijdering

Datum gesprek ouders/verzorgers en de school:.....

Gesprek tussen:

Afspraken tussen ouders/verzorgers en de school:

.....
.....
.....

Onderschrijven Pestprotocol

“Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Dit protocol wordt onderschreven door:

Leerkrachten (namens hen door de anti-pestcoördinator)

Vertegenwoordigers van de ouders uit de medezeggenschapsraad

Intern Begeleider

De directie

Datum:

Plaats:

